

Een kerstvertelling, II

Op een goede dag - of was het een kwade dag? - was het zover dat de kamer van hoofd AIC zelf voor de eerste maal gecontroleerd zou worden. Zonder dat iemand het ook maar merkte, gelukte het een van de vele vijanden van hoofd AIC (althans het vermoeden bestaat dat men de dader in deze hoek moet zoeken), om heimelijk een kleine kerstversiering aan te brengen in diens kamer, en wel zo, dat hoofd AIC hierdoor in overtreding was. Het betrof een kerstboomkaarsje dat achter de pennebak op het bureau was gelegd, alleen zichtbaar voor bezoekers van hoofd AIC, die voor een gesprekje aan de overzijde van het bureau plaatsnamen. Hier was duidelijk sprake van brandgevaar, zoals omschreven in de verordeningen.

Twee dagen gingen voorbij, waarop de kamer van hoofd AIC grondig werd geïnspecteerd, en de kersttakjes aan het raam nauwkeurig werden geïnventariseerd. De beide controlerend medewerkers van die twee dagen waren echter te snel vertrokken, en hadden de overtreding niet opgemerkt, overtuigd als zij waren van de onkreukbaarheid van hoofd AIC, en misschien ook bevreesd om een smet op diens reputatie te werpen. Toen de derde dag aanbrak, lag het kaarsje er nog steeds ongezien bij. Maar de controleur die het opmerkte en een streepje zette op het betreffende formulier, wist niet welke gevolgen hieruit voor hem zouden volgen. Hij was pas overgeplaatst en kwam van elders, en hij kende de reputatie van hoofd AIC nog niet.

Drie weken nadat hij de registratie had verricht, werd hij bij hoofd AIC geroepen om zich te verantwoorden. Hij moest plaatsnemen op de stoel aan de overzijde van het bureau, en keek gespannen op naar hoofd AIC. Deze knikte hem minzaam toe, en sprak met een dreiging in zijn stem: "er zijn klachten over u binnengekomen". Nadat hij de spanning voldoende had laten oplopen, maakte hoofd AIC de arme controleur duidelijk dat er een fout in een van zijn "formulieren ten behoeve van registratie en controle kerstversiering" was aangetroffen. Pas toen hij het betreffende formulier voor de dag haalde, realiseerde hoofd AIC dat het om zijn eigen kamer ging. Er was echter geen terugweg meer mogelijk. Een gesprekje was onvermijdelijk. "Dat deze registratiefout mijn eigen kamer betreft, doet uiteraard aan het geheel niets af", vervolgde hij. Nadat hij zijn gesprekspartner enkele vragen over vooropleiding, aantal dienstjaren en de datum van zijn eerstvolgende ambtelijke beoordeling had gevraagd, kwam hij terzake, en toonde hem, bijna triomfantelijk, de drie formulieren die over zijn kamer waren ingevuld. Het afwijkende streepje viel duidelijk op.

Aanvankelijk wist de controleur niet eens meer waar het over ging, en welk kaarsje er was aangetroffen. Gekweld ging hij in op de moeilijke vragen van hoofd AIC, of hij wel eens per ongeluk een streepje zette op een formulier, en of hij wel eens vaker fouten maakte in zijn werk, of hij wel begreep welke verantwoordelijkheden zijn controlewerk meebracht, en nog meer van dergelijke vragen. Had hoofd AIC direct gevraagd welk kaarsje er bedoeld werd, dan had de controleur het antwoord waarschijnlijk schuldig moeten blijven. Nu echter keek hij beschaamd en angstig voor zich uit, de blik van hoofd AIC ontwijkend, en zag recht voor zich hetzelfde kaarsje liggen. In geen drie weken had iemand er iets van gezegd, die tegenover hoofd AIC had moeten plaatsnemen voor een gesprekje (hoewel men mag aannemen dat menigeen er beschaamd en angstig naar heeft zitten staren). De betreffende kerstversiering had bovendien al lang verwijderd moeten zijn.

"Dit kaarsje, hier is het!", riep hij uit, terwijl hij het aan hoofd AIC toonde. Er kwam een vreemde glimlach over diens gelaat. "Werkelijk, is dat een kaarsje?", sprak hoofd AIC, "laat eens zien". En nadat hij het kaarsje had overgenomen en in een lade opgeborgen, begon hij een nieuwe reeks vragen te stellen. Over het waarnemingsvermogen, over de nauwkeurigheid en zorgvuldigheid waarmee de controleur zijn werk verrichtte, over de kansen die hij had om elders een nieuwe baan te vinden, over of de controleur wel eens vaker per ongeluk potloodstreepjes zette, en nog veel meer vragen, die de controleur aanvankelijk met argwaan, maar later met afschuw vervulden. Toen hoofd AIC hem vroeg of hij tenminste bereid was om beterschap te beloven, hield hij het niet meer uit, en beschuldigde hoofd AIC van bedrog en intimidatie.

Of het kaarsje echt heeft bestaan, zal nooit meer achterhaald kunnen